

Тетяна ТРИГУБА¹

ОНОВЛЕНІ ТУРИСТИЧНІ ФОРМАЛЬНОСТІ — ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА НОВИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ ЗАГРОЗ

У процесі організації та проведення туристичних подорожей туристичні компанії та туристи виконують велику кількість туристичних формальностей. Недотримання хоча б однієї формальності стає перешкодою перетину кордону до країни слідування, пересуванню та проживанню країною тимчасового перебування тощо. Особливо гостро стало питання їх дотримання в період пандемії. Поряд з уже наявними туристичними формальностями формується низка нових. Відсутність єдиного підходу до оновлених формальностей створює значні перешкоди для відновлення туризму. Важливо акцентувати, що нові туристичні формальності та їхній аналіз так і не знайшли відображення в наукових працях. Проведено дослідження впливу доповнення і змін туристичних формальностей на розвиток туризму та гарантування безпеки як країн перебування, так і країн постійного проживання подорожуючих (після повернення). Велику увагу зосереджено на особливостях формування нових туристичних формальностей (медико-санітарних) у країнах, що перші почали прийом українських туристів, досліджена взаємозалежність зміни медико-санітарних туристичних формальностей від змін епідеміологічної ситуації. Такі дослідження дають змогу виявити, які формальності є ефективними у зупинці поширення пандемії, а які дублюючими, малоефективними; відкривають перспективи у справі

¹ старша викладачка кафедри публічного управління та адміністрування, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, tania.triguba@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0059-2686>.

формування єдиного підходу для країн, що приймають туристів. Водночас розкрито суть введення системи «ETIAS». Проаналізовано зміну стану безпекової ситуації, завдяки впровадженню цієї системи, доведена необхідність подальшого дослідження впливу виконання вимог системи «ETIAS» на зупинення терористичних актів. Особливим етапом для розвитку внутрішнього та міжнародного туризму стало запровадження вакцинації від COVID-19. З'являються нові документи, необхідні для подорожуючих — «паспорти вакцинації». Досліджено вплив вакцинації та впровадження імунного паспорту на розвиток туризму в період пандемії та постпандемічного існування людства. Виокремлено напрямки, приклади введення, етапи процесу признання імунних паспортів як однієї з основних рушійних сил туристичних медико-санітарних формальностей міжнародного туризму.

Ключові слова: туристичні формальності, паспорт вакцинації, ПЛР-тест, безпекова система ETIAS, сертифікат безпеки, HES-code, декларація здоров'я мандрівника, QR-код.

Туристичні формальності та їхнє дотримання надзвичайно важливе питання для організації та здійснення подорожей туристів. Саме їхнє дотримання дає змогу гарантувати безпеку міжнародних туристичних подорожей. Комплекс формальностей покликаний гарантувати державну безпеку країн, що приймають туристів; зупинити незаконну міграцію, торгівлю наркотиками та людьми; гарантувати безпеку подорожуючих. Формальності є обов'язковими для виконання як туристами (оформлення закордонних паспортів, дотримання митних, валютних та медичних норм), так і суб'єктів які безпосередньо задіяні в організації туристичних подорожей та прийомів туристів (отримання ліцензій, сертифікатів відповідності та безпеки, акредитація в іноземних посольських установах) та інші. З одного боку, туристичні формальності допомагають вирішити низку важливих проблем, розв'язання яких дозволяють убезпечити туристичні подорожі, з іншого боку жорсткі туристичні формальності низку країн не дозволяють забезпечити рівні права та можливості туристів, значно обмежуючи прийом туристів. Саме тому міжнародні організації йдуть до спрощення формальностей шляхом розробки та підписання міжнародних угод та договорів. Проте світова пандемія COVID-19 та терористичні акти, які сколихнули країни Європейського Союзу в 2020–2021 роках, значно вплинули на процес спрощення туристичних формальностей та поставили суспільство перед вибором оновлення та посилення медико-санітарних і безпекових формальностей або зупинки туристичного обміну. Як наслідок, з відкриттям кордонів та відновленням транспортного сполучення країни, що почали прийом туристів, сформували нові туристичні формальності (медико-санітарні та безпекові), яких повинні дотримуватись туристи, котрі бажають відвідати країну з туристичною метою. Відповідно було розроблено комплекс формальностей і для суб'єктів туристичної діяльності (туристичних фірм, готелів, авіаперевізників та інших). Дотримання нових туристичних

формальностей дозволить туристам безпечно подорожувати та відродити індустрію туризму, яка зазнала значних збитків через світову пандемію.

Дослідженню туристичних формальностей та визначенню їхнього впливу на розвиток туризму присвячено низку наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців. У роботі Є. В. Козловського «Роль держави у процесі спрощення та гармонізації туристичних формальностей» було визначено зміст туристичних формальностей та розглянуто практику застосування їх у міжнародному туризмі [1]. В. В. Удовиченко та Ю. Ю. Погорілою в роботі «Питання класифікації туристичних формальностей у контексті розвитку та формування туристичних відносин» велику увагу було приділено класифікації туристичних формальностей та характеристиці сутності кожного з їхніх видів [2]. Велику увагу з дослідження туристичних формальностей було приділено Ю. Б. Миронова, Л. І. Попової, А. Б. Бгатовою, І. В. Зоріна та інших. Проте питання зміни туристичних формальностей та формуванню нових досі не досліджувалось.

Мета статті полягає в дослідженні нових туристичних формальностей, сформованих під час пандемії COVID-19, та вивченні досвіду країн щодо їхнього застосування під час прийому туристів.

До завдань наукового дослідження ми віднесли такі: дослідити нові формальності, які виникли під час пандемії та які є обов'язковими для виконання туристами; дослідити нові туристичні формальності, які виникли внаслідок останніх терористичних актів у Європі та покликані забезпечити високий контроль за перетином кордону.

У 2020 році світ сколихнула пандемія COVID-19, країни були вимушені закрити кордони та вводити загальнонаціональні локдауни. Відповідно туристичні подорожі стали неможливими. Відсутність туристичного обміну стала гострою проблемою чи не для всіх країн світу. За статистичними даними, представленими компанією «Statista», туристична галузь почала зазнавати значних збитків (рис. 1):

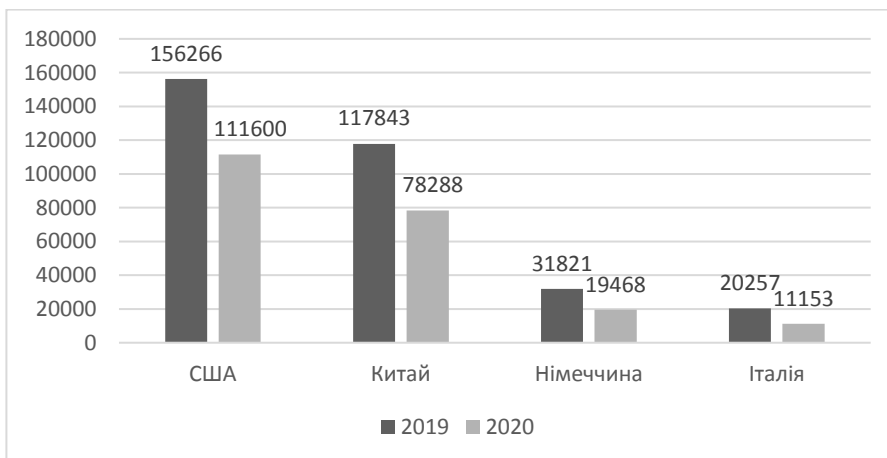

Рис. 1. Кількість валютних надходжень з галузі туризму у доларах США за 2019–2020 роки [3]

Так зі стабілізацією ситуації низку країн відкрила свої кордони для туристів. Проте, питання забезпечення безпеки подорожей залишилось гострим. Тому, відкриваючи свої кордони для туристів, країни формували нові вимоги, нові туристичні формальності, обов'язкові для виконання. Дотримання таких вимог повинно гарантувати безпечний прийом туристів. Розглянемо країни, які приймають туристів із України, та вимоги, які повинні виконуватись туристами.

Єгипет — країна, яка одна із перших почала прийом туристів. 31 серпня 2020 р. Посольство України в Арабській Республіці Єгипет, посилаючись на директиву Міністерства цивільної авіації, оприлюднило вимоги щодо умов перетину кордону туристами [4]. Так, вимогою для туристів стало наявність негативного результату ПЛР-тесту. Проте директивою визначено чіткі вимоги до такого тесту, зокрема тест повинен бути виконаним не раніше ніж за 72 год. до прильоту в країну. Сертифікат тестування повинен містити точну назву тесту (RT-PCR) та дані зразка, на сертифікаті повинен міститись водяний знак або міжнародний штрих-код QR-CODE, який переадресовує на офіційний сайт лабораторії. Відповідно сертифікат повинен бути англійською або арабською мовою. Також після прибуття до країни туристи мають надати заповнену спеціальну форму, яка видається у всіх аеропортах України. Опитувальна форма містить контактну інформацію туриста, інформацію про авіакомпанію та рейс, яким прибув турист, місце перебування туриста в Єгипті та інформацію про самопочуття. Такі анкети реєструються в системі прибуття та дають змогу в разі захворювання туриста швидко виявити контактну групу для її перевірки.

Туреччина після відкриття кордонів країна не вводила особливих вимог для туристів, які прибувають. Проте із загостренням ситуації та зі збільшенням захворюваності на COVID-19, Туреччина ввела вимоги з наявності негативного результату тестування, аналогічного до тих, що запровадив Єгипет. З 15 березня 2021 р. було запроваджено нову вимогу для туристів. Так, усі прибуваючі туристи повинні отримати HES-code, який потрібно отримати не більше ніж за 72 год. до прильоту в країну. Для його отримання потрібно на офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я Республіки Туреччина заповнити форму (*Traveler Entry Form*) та зберегти її для пред'явлення у Туреччині. Ця форма містить персональну інформацію туриста, детальну інформацію про проживання у країні (адресу та номер телефону готелю), інформацію про країни, відвідані протягом останніх 14 днів [5]. Згідно з NOTAM № A2530/21 з 17 травня 2021 р., громадянам України, які подорожують з метою туризму до Туреччини, ПЛР-тестування не потрібно [6].

Мальдіви. Згідно з вимогами, що висувуються урядом Мальдівської Республіки щодо боротьби з COVID-19, громадяни іноземних держав допускаються до в'їзду лише за наявності негативних результатів тесту ПЛР. На відміну від Єгипту та Туреччини, тест проводиться не раніше ніж за 96 год. до вильоту. Також особливістю є те, що тест є обов'язковим для всіх, хто подорожує, віком від одного року. Ще однією обов'язковою формальністю є отримання QR-коду для в'їзду в країну та для виїзду із країни. Для отримання кодів, не раніше 24 год. до вильоту, потрібно заповнити

спеціальну форму (*Travel Health Declaration*) на офіційному сайті Управління міграції Республіки Мальдіви (IMUGLA) [7]. Особливістю форми є те, що, окрім інформації про стан здоров'я, країни, які були відвідані останні 14 днів, інформації про багаж, місце проживання в країні, необхідно завантажити власну фотокартку і копії негативного ПЛР-тесту.

Домініканська Республіка. На відміну від попередніх країн, Уряд Домініканської Республіки не вимагав від туристів наявності сертифікату ПЛР-тестування, але після прильоту до країни вибірково проводилось тестування туристів. Тестування проводилось за рахунок уряду країни, що приймає. Обов'язковою вимогою до туристів, є реєстрація на Порталі електронного проїзного документа (*E-Ticket Republica Dominicana*) [9]. Після заповнення форми формується QR-код для в'їзду в країну та для виїзду із країни.

Греція. З 14 травня 2021 р. громадянам України офіційно дозволено відвідувати Грецьку Республіку з туристичною метою. Проте для відвідання країни є обов'язкове дотримання низки туристичних формальностей. Так при перетині кордону потрібно показати негативний результат ПЛР-тестування з перекладом на англійську мову, зроблений не раніше ніж за 72 год. до прильоту. Альтернативою тесту, є сертифікат про завершення вакцинації, зробленої не раніше ніж за 14 днів до дати прибуття, або довідку про перенесену коронавірусну хворобу та одужання чи довідку про наявність антитіл з перекладом на англійську строком від 2 до 9 місяців з дати видачі таких довідок [8]. Ще однією обов'язковою формальністю є отримання PLF-форми пасажира (*Passenger Locator Form*) отриманої за 24 год. до в'їзду. Після заповнення форми та надання основної інформації туристи отримують персональну PLF-форму з унікальним QR-кодом [10].

Введення даних туристичних формальностей та їхнє дотримання дозволяє контролювати прибуття туристів та в разі захворювання швидко реагувати та виявляти контактну групу для проведення заходів з виявлення хвороби.

Не менш важливою формальністю, яку планують ввести найближчим часом, є отримання паспортів щеплень. Країни, що приймають туристів, вимагатимуть підтвердження проведення повного курсу вакцинації. Згідно з пропозицією, поданою Європейською Комісією, Європейський Союз передбачає значне пом'якшення обмеження для вакцинованих мандрівників. Незважаючи на те, що така пропозиція зачіпає імунний паспорт ЄС — «Цифровий зелений сертифікат», вона визнає, що держави-члени повинні мати можливість приймати сертифікати країн, що не входять до ЄС, на основі національного законодавства. Одним з важливих кроків до спрощення цієї формальності буде створення порталу, де туристи можуть подати підтверджувальні документи про проведений курс вакцинації з рідної країни з метою отримати цифровий зелений сертифікат.

Як працюватиме паспорт вакцини ЄС? Мета перепустки ЄС полягає в тому, щоб подорожувати через кордони «без дискримінації», але організація всього цього за короткий проміжок часу буде значним викликом. Лідери ЄС закликали провести юридичну та технічну роботу «в терміновому порядку», зберігаючи на сьогодні обмеження на необов'язкові поїздки. Сертифікат, цифровий або на папері, дозволить кожному, хто щеплений

проти COVID-19, або хто пройшов негативний тест, або нещодавно вилікувався від вірусу, подорожувати по всіх 27 державах-членах. ЄС також хоче включити країни, що не входять до ЄС, такі як Норвегія, Ісландія та Швейцарія. Ключем до цифрового сертифіката є QR-код — машиночитаний графічний код, складений із чорно-білих квадратів, який містить особисті дані. Комісія ЄС заявляє, що це буде безпечно та надійно. Він співпрацює зі Світовою організацією охорони здоров'я, щоб гарантувати визнання сертифіката за межами Європи.

Розглянемо досвід планування запровадження паспортів вакцинації в Данії, Ізраїлі та Естонії.

Данія планує використовувати свій паспорт вакцини «Коронапас» всередині країни, але згодом він також може бути використаний як інструмент для міжнародних подорожей. Як і низка європейських країн, Данія вже має захищену цифрову систему ідентифікації під назвою *NemID*, і *CoronaPass*, що буде пов'язана з нею. *NemID* надає датчанам доступ до різних онлайн-платформ, включаючи цифровий перелік медичних записів та результатів тестів. Пропуск відіграватиме ключову роль у послабленні обмежень — більшість з яких, як очікується, закінчиться до 21 травня, як тільки всі групи ризику та особи старше 50 років будуть повністю вакциновані [11].

Ізраїль має найвищий у світі рівень щеплень. Більшість населення вже отримала дві дози вакцини. «*Green Pass*» доступний кожному, хто був повністю щеплений або одужав від COVID-19. Вони повинні показувати його для доступу до таких закладів, як готелі, спортзали чи театри. *Green Pass* доступний як паперовий сертифікат або як додаток, який посилає користувачів на їхні особисті дані Міністерства охорони здоров'я [12]. Додаток відкриває можливості для міжнародних подорожей. Ізраїль вже уклав угоди з Грецією та Кіпром, тому громадяни Ізраїлю з перепустками можуть їздити до цих двох країн з туристичною метою. Проте з моменту розгортання системи повідомлялося про декілька проблем. Експерти висловили занепокоєння конфіденційності щодо програми для смартфонів, і уряд визнав, що в поліції немає співробітників, щоб перевірити, чи дотримується компанія нових правил.

Естонія як одна з найдосконаліших цифрових держав у світі планує розпочати видачу цифрових сертифікатів у формі QR-коду, що підтверджують вакцинацію. Люди зможуть завантажити свій унікальний код, щоб довести, що вони були щеплені, й показати, скільки доз вони отримали. Громадяни можуть або роздрукувати його або зберегти на смартфоні. Введення такої системи підтверджує готовність Естонії приєднатися до сертифіката ЄС [13].

На сьогодні (травень 2021 року) прогнозується, що більшість країн піде за європейським керівництвом і найближчим часом відкриє кордони для вакцинованих туристів. Нині важко спрогнозувати, якими програмами та процесами підтвердження користуватиметься кожна країна. Провідні авіакомпанії та туристичні компанії вже починають співпрацювати з технологічними компаніями, а також будують власні внутрішні платформи для контролю тестування та вакцинації.

IATA (Міжнародна асоціація повітряного транспорту) також перебуває на завершальній стадії розробки цифрового «Проїзного квитка», що допоможе швидше розпочати відкриття міжнародних кордонів та міжнародних подорожей. *Travel Pass* стане інтернет-системою та системою додатків для *IOS* та *Android*, яка буде централізованим місцем для отримання оновлених та правильних туристичних формальностей для перетину кордонів всіх країн, а також місцем для завантаження дійсних сертифікатів вакцинації [14].

Деякими ключовими завданнями перепустки стали забезпечення інформацією про туристичні формальності у країні прямування; забезпечення мандрівників інформацією про перевірені тестові центри та лабораторії, які відповідають стандартам тестування та вакцинації у місцях призначення; створення простого способу перевірки на справжність тестів на COVID-19; завантаження сертифікатів щеплення з QR-кодами.

Під час пандемії COVID-19 було надзвичайно складно як для туристів, так і для представників туристичної галузі (авіакомпаній, готелів та інших) отримати своєчасну інформацію щодо відкриття кордонів країн та оновлення туристичних формальностей, оскільки вони регулярно оновлювались. Тому створення єдиної системи вирішить гострі питання оновлення туристичних формальностей у період пандемії.

Ще одним викликом для подорожуючих та туристичних підприємств стане нова туристична формальність, пов'язана зі створенням та роботою із новою безпековою системою ETIAS.

У світлі нещодавньої посиленої загрози безпеці як для громадян ЄС, так і для тих, хто подорожує до Шенгенської зони, ЄС вирішив запровадити ETIAS для забезпечення безпеки всіх людей на своїх кордонах [15]. ЄС розпочав юридичні процедури введення ETIAS у 2016 році, хоча вони набудуть чинності лише наприкінці 2022 року [15].

Система «ETIAS» має на меті покращити безпеку в Європі, перевіряючи туристів до їх прибуття до Шенгенської зони. Процес верифікації в системі визначатиме, чи може громадянин перетинати кордон Шенгенської зони. Щоб отримати дозвіл системи ETIAS на поїздку, туристу потрібно буде заповнити спеціально розроблену анкету. Так, особа повинна надати таку інформацію: біометричні та особисті дані (ім'я, дата народження, стать); контактні дані заявника (домашня адреса та адреса електронної пошти); дані про освіту (початкова, середня, професійно-технічна школа, університет або відсутність освіти); дані проїзних документів (серія, номер, та строки дії паспорту); дані про громадянство; дані про рід занять; вказати першу державу-член ЄС до якої прибуде турист; безпекові дані (злочинна діяльність, вживання наркотиків, подорожей до зон конфлікту, а також історії імміграції з ЄС та поза ЄС) [16]. Перевіряючи отриману інформацію в різних базах даних, ETIAS зможе виявити осіб, які несуть загрозу безпеці для будь-якої з країн Шенген-зони.

Загалом, система створена за зразком чинної американської системи ESTA (Електронна система авторизації подорожей). Головне завдання системи забезпечити додатковий рівень контролю над іноземцями, громадянами країн, з якими укладено угоди про лібералізацію візового режиму.

Виконання нової туристичної формальності дозволить подорожуючим відвідати 26 країн ЕТІАС, які входять до Шенгенської зони, та вільно пересуватись між країнами-учасницями. Важливою особливістю цієї формальності є те, що вона поширюється лише на осіб, які подорожують з метою туризму чи діловою метою. На сьогодні громадяни 60 країн повинні виконувати цю формальність, однак найближчим часом вона стане обов'язковою для громадян усіх країн. Щодо виконання цієї туристичної формальності, дозвіл на поїздки ЕТІАС передбачає короткочасне перебування до 90 днів. Сам дозвіл може використовуватись протягом трьох років від дати видачі або до закінчення терміну дії паспорта, залежно від того, що настане раніше [16].

У результаті дослідження ми бачимо, що світова пандемія COVID-19 та терористичні акти, що сколихнули країни Європи, значно вплинули на формування нових туристичних формальностей. Було сформовано специфічні формальності, сформовані урядами країн разом із міністерствами охорони здоров'я для контролю над поширенням захворювання. Нові туристичні формальності значно впливають на роботу туристичних компаній та на подорожуючих, оскільки вимоги постійно змінюються. Саме тому подальше дослідження надзвичайно важливе. Подальші дослідження дозвлять вивчити та проаналізувати досвід країн, які вже приймають туристів та мають певні результати використання нових формальностей. На основі зібраних даних можливо створити єдиний підхід до нових формальностей, що дозволить туристичним компаніям надавати більш якісну інформацію туристам, а туристам правильно їх виконувати. Щодо безпекової системи ЕТІАС, то подальше дослідження введення такої системи та результатів її введення дасть змогу визначити, наскільки система є ефективною та корисною для інших країн, адже питання безпеки подорожуючих — гостре питання для багатьох країн.

Список використаних джерел

1. Козловський С. В. Роль держави у процесі спрощення та гармонізації туристичних формальностей. *Публічне урядування*. 2016. № 4. С. 101–109.
2. Удовиченко В. В., Погоріла Ю. Ю. Питання класифікації туристичних формальностей у контексті розвитку та формування туристичних відносин. *Географія та туризм*. 2013. Вип. 25. С. 66–78.
3. Forecasted change in international tourism receipts due to the coronavirus (COVID-19) pandemic worldwide from 2019 to 2020. *Statista*. 2020. URL : <https://bit.ly/3EQ99TG>.
4. Щодо нових правил в'їзду в Єгипет від 31.08.2020 (13.05.2021). *Посольство України в Арабській Республіці Єгипет*. URL : <https://bit.ly/3ENG7E6>.
5. Form for Entry to Turkey (13.05.2021). *Republic of Turkey Ministry of Health*. URL : <https://bit.ly/3qamimu>.
6. Уряд Туреччини скасував ПЛІР-тестування для пасажирів, які летять з України (13.05.2021). *Державне агентство розвитку туризму*. URL : <https://bit.ly/3wmb9zS>.
7. Traveller Health Declaration (14.05.2021). *IMUGA*. URL : <https://bit.ly/3mQCLtN>.
8. Electronic Ticket portal for entering and leaving the Dominican Republic (14.05.2021). URL : <https://bit.ly/3EXeclp>.

9. Щодо дозволу на в'їзд до Грецької Республіки (14.05.2021). *Посольство України в Грецькій Республіці*. URL : <https://bit.ly/3ocEFom>.
10. Welcome to Greece! *Hellenic Republic General Secretariat for Civil Protection*. URL : <https://bit.ly/31JhjPD>.
11. Digital corona passports (16.05.2021). *National Kommunikations Partnerskab COVID-19*. URL : <https://bit.ly/3GZtffX>.
12. Green Pass Guidance. *Ministry of Health*. URL : <https://bit.ly/3qftxJL>.
13. Digital Covid Certificate (16.05.2021). *Republic of Estonia Health Board*. URL : <https://bit.ly/3wpUzPH>.
14. IATA Travel Pass Initiative (16.05.2021). *International Air Transport Association*. URL : <https://bit.ly/3qf52fH>.
15. ETIAS Requirements (18.05.2021). *Electronic Automatic Systems*. URL : <https://bit.ly/3bR6tIR>.
16. Updated: EU travel restrictions & measures against COVID-19 (18.05.2021). *ETIAS, The European Travel Information and Authorization System*. URL : <https://bit.ly/3mQGA25>.

Надійшла до редакції 12.06.2021

Tetiana TRIHUBA

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

Updated Tourist Formalities as a Response to the COVID-19 Pandemic Challenges and New Terrorist Threats

In the process of organizing and conducting tourist trips, travel companies and tourists perform a large number of tourist formalities. Failure to comply with at least one formality becomes an obstacle to crossing the border into the destination country, movement around the country and residence of temporary stay, and so on. The issue of their compliance during the pandemic has become particularly acute. Along with the existing tourist formalities, a number of new ones are being formed. The lack of a unified approach to the updated formalities creates significant obstacles to the resumption of Tourism. It is important to emphasize that the new tourist formalities and their analysis have not been reflected in scientific works. The article examines the impact of adding and changing tourist formalities on the development of Tourism and ensuring security, both in the host countries and in the countries of permanent residence of travellers (upon return). Much attention is paid to the peculiarities of the formation of new tourist formalities (medical and sanitary) in the countries that first started receiving Ukrainian tourists, the interdependence of changes in medical and sanitary tourist formalities with changes in the epidemiological situation is studied. Such studies allow us to identify which formalities are effective in stopping the spread of the pandemic, and which are duplicate, ineffective; they open up prospects for forming a unified approach for countries that accept tourists. At the same time, the article reveals the essence of the introduction of the ETIAS system. The article analyses the change in the security situation state, thanks to the implement of this system, and proves the need for further research on the impact of fulfilment of the ETIAS system requirements on stopping terrorist acts. A special stage for the development of domestic and international tourism was the implement of vaccination against COVID-19. There are new documents required for travellers — «vaccination passports». The article examines the impact of vaccination and the implement of an immune passport on the development of tourism during the pandemic and the post-pandemic existence of mankind. The directions, examples of implement, and stages of the process of recognizing immune passports as one of the main driving forces of tourist medical and sanitary formalities of international tourism are highlighted.

Keywords: *tourist formalities, vaccination passport, PCR test, ETIAS security system, safety certificate, HES-code, traveler's health declaration, QR-code.*